

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 596/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. G., V., t. č. vo väzbe, M. K., S., t. č. vo väzbe, a M. K., S., t. č. vo väzbe, zastúpených spoločnosťou A., v. s. o., T. v mene ktorej koná konateľ spoločnosti JUDr. J. T., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite v Bratislave z 8. augusta 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-268/BOK-B1-2010 KU a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky z 19. septembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. XIV Gv 13/2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. G., M. K. a M. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. novembra 2012 doručená sťažnosť J. G., M. K. a M. K. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uzneseniami vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite v Bratislave (ďalej len „úrad prezídia Policajného zboru“ alebo „vyšetrovateľ“) z 8. augusta 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-268/BOK-B1-2010 KU a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) z 19. septembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. XIV Gv 13/2011.

Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že vyšetrovateľ proti nim vzniesol obvinenie za pokračovací obzvlášť závažný zločin krádeže podľa § 212 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a pokračovací zločin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 Trestného zákona, ktoré mali byť spáchané odcudzovaním bankomatov v priebehu roka 2010 a 2011.

Sťažovatelia sa k trestnej činnosti priznali a podrobne opísali priebeh trestnej činnosti, ktorá bola organizovaná najprv svedkom R. P., ktorý ich trestnú činnosť oznámil orgánom činným v trestnom konaní a proti ktorému nie je ešte vznesené obvinenie, a na základe jeho výpovede je sťažovateľ *„J. G. stíhaný ako organizátor trestnej činnosti, čo nie je v súlade s výsledkami vyšetrovania“*.

Sťažovatelia tiež v sťažnosti uviedli, že *„predložili dôkazy ohľadne ktorých dielčích skutkov sa nemohli trestnej činnosti dopustiť, či už pre dlhodobú hospitalizáciu alebo pobyt v zahraničí.*

Vyšetrovateľ... vylúčil uznesením zo dňa 08. 08. 2012 z celkového počtu 24 dielčích skutkov 15 skutkov na samostatné konanie s tým, že pokračoval vo väzobnom trestnom

stíhaní iba ohľadne 9-tich skutkov, ktoré mali byť spáchané od septembra 2010 až do konca roku 2010, kde išlo o skutky, ku ktorým sa obvinení G., K. a K. v celom rozsahu priznali, a to obvinení G. a K. k 9-tim skutkom, a obvinený K. k 5-tim.

Proti uzneseniu vyšetrovateľa o vylúčení 15 dielčích skutkov na samostatné konanie podali obvinení prostredníctvom obhajcu sťažnosť, ktorú prokurátor generálnej prokuratúry zamietol uznesením zo dňa 19. septembra 2012, doručeným obhajcovi 24. septembra 2012, pod sp. zn. XIV Gv 13/2011-395.

Proti rozhodnutiu prokurátora o zamietnutí sťažnosti zákon opravný prostriedok nepripúšťa, a preto v danej veci pokiaľ boli porušené základné práva obvinených vyplývajúce z Ústavy a medzinárodnej zmluvy, je možné podať sťažnosť Ústavnému súdu...

Vylúčenie dielčích skutkov z pokračujúceho trestného činu, čo je zo samotnej skutočnosti, že sa jedná o jeden skutok pochybné, prináša výhodu jedine orgánom činným v trestnom konaní, ktoré neboli schopné v primeraných lehotách s nasadením primeraných prostriedkov objasniť pokračujúci trestný čin a zo skutočnosti, že prokurátor vo veci 9-tich dielčích skutkov, ktoré zostali 31. októbra 2011 podal obžalobu, vyplýva, že obvinení sa nemôžu hájiť a vyjadrovať pred súdom vo vzťahu k celej svojej trestnej činnosti.

Naviac, z rozhodnutia prokurátora, ktoré podľa sťažovateľov nemá ani oporu v Trestnom poriadku, vyplýva, že miesto jedného konania a jedného rozsudku hrozí, že sťažovatelia budú súdení za jeden pokračujúci trestný čin dvakrát, budú im uložené dva tresty, a to len preto, že boli procesné znevýhodnení vyšetrovateľom a prokurátorom.

Naviac ukazujem na to, že v snahe urýchlene skončiť väzobné stíhanie, bez ohľadu na potrebu úplného objasnenia skutkových okolností, boli zamietnuté všetky návrhy obvinených pri oboznámení s výsledkami vyšetrovania vo vzťahu k 9-tim skutkom, pre ktoré bola podaná obžaloba, a pretože vylúčené dielčie skutky sa týkajú len určitého obdobia trestnej činnosti, neboli a nebudú vykonávané dôkazy o účasti iných osôb na trestnej činnosti, ktorých mená sú policii známe, a teda nebudú vykonané dôkazy svedčiace v prospech sťažovateľov.

Napokon, v dôsledku vylúčenia časti skutku na samostatné konanie vznikajú priedahy vo veci sťažovateľov, lebo sa začalo konať iba o časti pokračujúceho trestného činu a miesto urýchlenia veci došlo k situácii, že vec ako celok nebude prerokovaná bez

zbytočných prieťahov, čo je tiež porušením základného práva sťažovateľov podľa ods. 2 čl. 48 Ústavy SR.

Mám za to, že vyšetrovateľ a prokurátor svojimi rozhodnutiami zapríčinili vyššie uvedené porušovanie základných práv sťažovateľov, a teda vytvorili vo veci ako celku zbytočné prieťahy pri nedodržaní zásady rovnosti zbraní a konali tak v snahe na úkor sťažovateľov vytvoriť podmienky na ich prísne odsúdenie tým, že budú súdení dvakrát za jeden pokračujúci trestný čin, pričom nebudú mať možnosť uplatniť svoje argumenty a návrhy na dokazovanie vo vzťahu k celej trestnej činnosti. Tým spôsobili nespravodlivosť procesu vedeného proti sťažovateľom...

Rozhodnutia vyšetrovateľa a prokurátora, proti ktorým sťažnosť smeruje, nemajú charakter meritórneho rozhodnutia vo veci samej, preto z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade niet iného súdu, ktorý by mohol zasiahnuť na ochranu práv sťažovateľov v danom trestnom konaní, čo je predmetom tejto sťažnosti“.

Sťažovatelia na základe uvedeného navrhujú, aby ústavný súd rozhodol takto:

„1. Prokurátor Generálnej prokuratúry... v rozhodnutí sp. zn. XIV Gv 13/2011-395 z 19. septembra 2012 a vyšetrovateľ Prezídia Policajného zboru Úradu boja proti organizovanej kriminalite rozhodnutím sp. zn. PPZ-268/BOK-B1-2010 KU porušili čl. 6 ods. 1 Dohovoru..., ako aj čl. 48 ods. 2 Ústavy SR tým, že v konaní proti sťažovateľom svojimi rozhodnutiami vytvorili podmienky na ich opakované odsúdenie za jeden trestný čin a vytvorili zbytočné prieťahy v konaní proti nim vo veci samej, čím zabránili, aby záležitosť sťažovateľov vo veci ich trestného stíhania mohla byť spravodlivo a zákonne rozhodnutá.

2. J. G., M. K. a M. K. Ústavný súd priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume určenej súdom, ktorú je Generálna prokuratúra..., povinná vyplatiť A. v. o. s. do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu...

... aby Ústavný súd SR zrušil rozhodnutia napadnuté sťažnosťou, a rozhodnutia na zrušené rozhodnutia nadväzujúce,

... aby Ústavný súd zakázal porušovanie základných práv sťažovateľov,

Napokon navrhujem, aby Ústavný súd podľa § 55 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z... odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd upravených v ústave, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti sťažovateľov je tvrdené porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutiami generálnej prokuratúry z 19. septembra 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. XIV Gv 13/2011 a vyšetrovateľa z 8. augusta 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. PPZ-268/BOK-B1-2010.

Sťažovatelia namietajú nezákonný postup vyšetrovateľa, ktorý po vznesení obvinenia 5. marca 2011 proti nim zo spáchania viacerých obzvlášť závažných zločinov vylúčil 8. augusta 2012 „z celkového počtu 24 dielčích skutkov 15 skutkov na samostatné konanie s tým, že pokračoval vo väzobnom trestnom stíhaní iba ohľadne 9-tich skutkov, ktoré mali byť spáchané od septembra 2010 až do konca roku 2010“.

Proti tomuto uzneseniu na samostatné konanie podali sťažovatelia prostredníctvom obhajcu sťažnosť, ktorú prokurátor generálnej prokuratúry zamietol uznesením sp. zn. XIV Gv 13/2011 z 19. septembra 2012 ako nedôvodnú.

V odôvodnení rozhodnutia prokurátor generálnej prokuratúry okrem iného uviedol, že *„právny názor, že rozhodnutím (právoplatným) o niektorých čiastkových skutkoch pokračovacieho trestného činu vznikne prekážka veci rozhodnutej, je nesprávny. Zákonná úprava uvedená v ustanovení § 41 ods. 4 Trestného zákona účinného od 1. januára 2006 umožňuje, aby súd odsúdil páchatel'a za čiastkové skutky z pokračovacej trestnej činnosti aj v situácii, že tomuto rozhodnutiu predchádza skoršie odsúdenie za čiastkové skutky, ktoré tvoria jeden trestný čin. V takomto prípade sa ukladá páchatel'ovi tzv. spoločný trest...“*.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľov a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovatelia nemôžu v súčasnosti a nebudú môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré im zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu

nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07, III. ÚS 347/2011).

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažnosť sťažovateľov smeruje proti postupu a rozhodnutiu orgánov činných v trestnom konaní vo fáze prípravného (trestného) konania, keď o odôvodnenosti, a teda zákonnosti a ústavnosti trestného stíhania sťažovateľov meritórne zatiaľ príslušný všeobecný súd vôbec nerozhodoval.

Z uvedeného okrem iného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľom ako obvineným aj v ďalšom štádiu trestného konania (aj po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovaným právne účinným spôsobom namietať porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou, resp. práv garantovaných dohovorom, ku ktorým malo dôjsť v dôsledku údajného nezákonného postupu vyšetrovateľa a generálnej prokuratúry v predmetnej trestnej veci a s rozhodnutiami ktorých sťažovatelia nesúhlasia a domnievajú sa, že boli porušené ich označené práva. Tak ako súd prvého stupňa, ktorý bude oprávnený konať a rozhodovať v trestnej veci sťažovateľov po skončení prípravného konania, aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci sú súdmi s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorých je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania v trestnej veci sťažovateľov.

Ak sa sťažovatelia domnievajú, že procesný postup vyšetrovateľa a prokurátora generálnej prokuratúry nebol v súlade s platnou právnou úpravou, t. j. s Trestným zákonom a zákonom č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov, mali by to teda najprv namietať pred všeobecnými súdmi. Tieto otázky nepatria v tomto štádiu konania do právomoci ústavného súdu a až spravidla po právoplatnom skončení trestného konania možno sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietať porušenie ústavou chránených základných práv a slobôd, ku ktorým došlo v priebehu trestného konania a neboli v jeho priebehu odstránené.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol ich sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci (obdobne napr. I. ÚS 47/2010, III. ÚS 347/2011, III. ÚS 164/2012).

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy tým, že „v dôsledku vylúčenia časti skutku na samostatné konanie vznikajú prietahy vo veci sťažovateľov“, resp. že generálna prokuratúra a vyšetrovateľ svojimi rozhodnutiami „vytvorili zbytočné prietahy v konaní proti nim v konaní vo veci samej“, ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia v sťažnosti porušenie tohto základného práva vecne riadne neodôvodnili, nevymedzili žiadne relevantné obdobie v konaní, v ktorom malo dochádzať k zbytočným prietahom, a sťažnosť v tomto smere neobsahuje ani žiadne dôkazy podľa § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde a ani neobsahuje vykonateľný a zrozumiteľný petit (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), čo je dôvodom na odmietnutie sťažnosti v tejto časti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd v tejto súvislosti opätovne pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľov nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

S prihliadnutím na uvedené sa ústavný súd už nezaoberal argumentáciou sťažovateľov vo vzťahu k namietanému porušeniu ich základného práva, ale ich sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2012